ÑAPA

Weekendbijlage
van dagblad Amigoe

zaterdag 19 maart 2016

Trots op natuurlijk haar

Pagina 8 & 9

Inhoud

Voorpagina 1

Inhoud 2

Uitgelicht 3

Meisjes zonder vader 4 & 5

Literatuur 6 & 7

Miss Black Hair Nederland 8 & 9

Marketing 10

Eten & drinken 11

Pinguins in Kaapstad 12 & 13

Recht 14

Puzzels 15

Beroep onder de loep 16

Foto van de week.

“Love my island”, aldus Marla Schotborgh die deze foto van een kleurrijke Handelskade in Punda instuurde.

Heeft u een mooie foto? Stuur hem dan naar napa@amigoe.com.

Colofon

BLADMANAGER Linda van Eekeres
email: napa@amigoe.com
telefoon: 7672000

CORRECTIE Ari Manse

VORMGEVING Wendela Ataliede
Oscar Vanegas

Aan deze Ñapa werkten mee:

Marja Berk
Marius Bremmer
Monique Casimiri
John Jairo Hererra
Brede Kristensen
Judice Ledeboer
Marcel Truyens
May Voges
Michelle Wever
Miriam de Windt
Ken Wong

Thuis.

Neem een geit

De tip ‘neem een geit’ komt steeds vaker langs in Nederland. De schuldige in dit verhaal is Claudia de Breij die een oud verhaal van een joodse rabbijn de literaire wereld in heeft geholpen door erover te schrijven. Deze rabbijn geeft een man, die het heel druk heeft met zijn vijf kinderen en zwangere vrouw in een te klein huis, de raad om een geit in huis erbij te nemen. Na een week de poepende en piesende geit in huis erbij te hebben, wordt de man nog gekker en hij komt verontwaardigd terug bij de rabbijn om verhaal te halen. De enige raad die de rabbijn hem nu geeft is om de geit weg te doen, met als gevolg dat de man zal ervaren dat het rustiger wordt in zijn leven. Een prachtig advies en het zal uiteraard figuurlijk genomen moeten worden, maar ik kan het alleen letterlijk voor ogen zien.

Het is hier best lastig om een geit te vinden, laat staan om hem binnen te houden. Ik denk dat ik het meeste geluk heb op een kinderboerderij en dan zal ik hem stiekem mee moeten nemen, wat onmogelijk is natuurlijk. Als ik de geit al mee zou kunnen lokken, word ik ongetwijfeld door een schare kinderen tegengehouden. Op Curaçao zou het makkelijker zijn. Hoewel je minder geitenkuddes ziet dan zo’n twintig jaar geleden, zie je ze nog wel. Ze lopen los over straat en leven hun leven rustig, wat etend van de plantjes die ze tegenkomen. Af en toe in de versnelling als een auto te dicht in de buurt komt. Om hier een geit van mee te nemen zal wel loslopen. Net zoals de geiten. Ik kies er één uit die mij bevalt en lok hem mijn kant op. De verse blaadjes die ik in mijn hand houd moeten het werk doen. De geit volgt mij, of liever gezegd, hij volgt de verse blaadjes en we lopen richting huis. Het hek staat al open. Achter het hek staan grote groene struiken en ik zie de ogen van de geit oplichten. Hij maakt een sprongetje van geluk en dribbelt richting hek. Ik probeer ook bij het hek te komen. Dat moet immers dicht zodra hij binnen is, anders mislukt het hele plan. Ik word echter voor de voeten gelopen en kan het hek niet op tijd bereiken. Zou ik in Nederland worden tegengehouden door een schare kinderen, hier is de rest van de familie geit meegekomen en één voor één drentelen ze allemaal de tuin binnen. Er staan er minstens veertien, die zich tegoed doen aan de grote groene planten. Een enkeling ziet mijn groene blouse aan de waslijn aan voor een lekkernij. Ik heb alle tijd om het hek te sluiten. Met een vooruitziende blik zie ik dat mijn tuin dit nog geen twee dagen vol zal houden en met alle overtuiging die in mij zit probeer ik de geiten weer naar buiten te bewegen.

Het is duidelijk dat het advies figuurlijk is bedoeld. Nu nog uitmaken welke drukke bezigheid het hardst mekkert om buiten gezet te worden.

Uitgelicht.

CuraDoet

5000 Vrijwilligers staken afgelopen weekeinde hun handen uit de mouwen tijdens CuraDoet. Tijdens deze derde editie werden op vrijdag en zaterdag 210 organisaties geholpen.

Foto's: **Edsel Sambo** en **John Jairo Herrera**

Meisjes die opgroeien zonder vader hebben

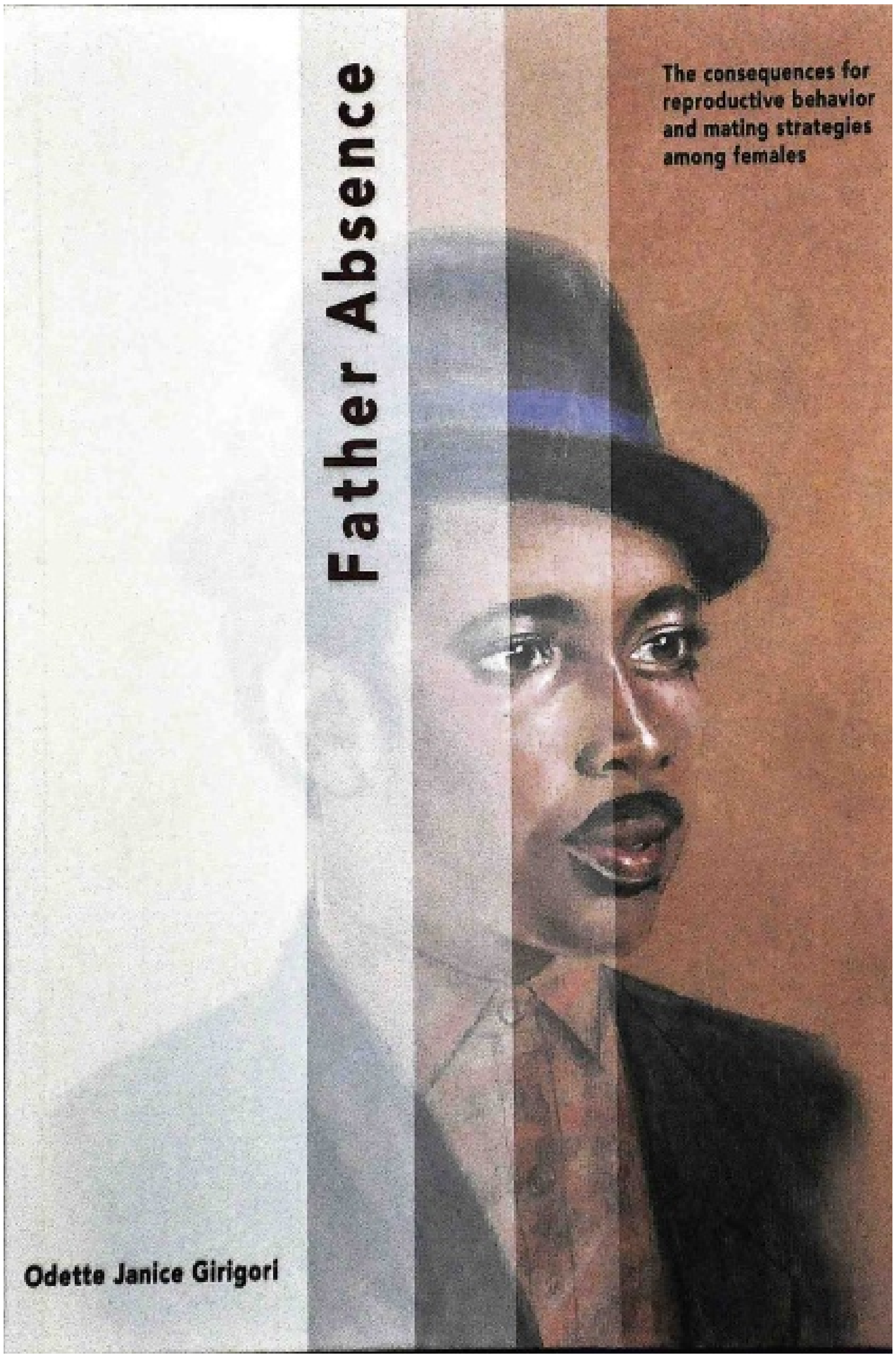

Meisjes die zonder vader opgroeien zijn meer gericht op het snel vinden van een partner en het krijgen van kinderen. Ze passen meer non-verbale verleidingsstrategieën toe en meisjes die in hun eerste vijf levensjaren opgroeien zonder vader hebben bijvoorbeeld een jaar eerder seks dan meisjes die wel met een vader opgroeien. Dit blijkt uit het promotieonderzoek van psychologe Odette van Brummen-Girigori.

Tekst: **Judice Ledeboer** Foto's: **Ken Wong**

Onlangs promoveerde Girigori met haar onderzoek 'Father Absence', met de ondertitel 'The consequenties for reproductive behavior and mating strategies among females'. Zij deed dit onderzoek vanuit de RUG (Rijks Universiteit Groningen). Tijdens haar onderzoek kwamen een aantal opzienbarende gegevens naar voren. Het onderzoek bestond uit vier onderzoeken waarvan er al drie zijn gepubliceerd in internationale onderzoekstijdschriften.

Girigori studeerde psychologie in Nederland en vestigde zich daar als zelfstandig ontwikkelings- en arbeidspsycholoog. Ze begeleidde projecten voor Antilliaanse jongeren in Rotterdam en Groningen. In 2008 kwam ze terug naar Curaçao en startte in september 2010 haar promotie-onderzoek vanuit Curaçao. Girigori deed dit als buitenpromovendi aan de RUG.

In eerste instantie wilde ze onderzoek doen naar dropouts. Ze zag echter een verband tussen jongeren die als drop-out gezien worden en het opgroeien zonder vader. Om meer gefocust onderzoek te doen besloot ze om onderzoek te doen naar meisjes die zonder vader opgroeien, want ze zag dat meisjes die zonder vader opgroeiden vaker dropout werden dan meisjes die met een vader opgroeiden.

Ze zag ook dat er een verband was tussen tienerzwangerschappen, drop-out en opgroeien zonder vader. "Ik werd nieuwsgierig om dit te onderzoeken. Ik hoorde namelijk vaak zeggen: het maakt niet uit of meisjes met of zonder vader opgroeien", aldus Girigori.

De gezinsstructuren in het Caribisch gebied en in het bijzonder Curaçao zijn beïnvloed door factoren als slavernij, migratie, de katholieke kerk en multinationals zoals de Shell-raffinaderij. Vaderloze gezinnen ontstonden door de slavernij en migratie. Later verhuisden bij gebrek aan werkgelegenheid op Curaçao mannen massaal om elders anders te gaan werken.

Slavernij

Tijdens de slavernij mochten mannen niet eens bij hun gezinnen wonen en trouwen was zelfs verboden. Later stimuleerden de katholieke kerk en multinationals zoals de Shell huwelijksverbintenissen om vaders hun verantwoordelijkheid te laten nemen voor hun kinderen. Bijvoorbeeld getrouwde moeders konden in het rooms-katholieke ziekenhuis bevallen, hun kinderen konden op zondag gedoopt worden, mochten peettantes en peetooms krijgen en kregen toegang tot prestigieuze scholen.

Tot op heden is in 40 procent van de huishoudens nog steeds een alleenstaande moeder te vinden. Dit suggereert dat sommige vaders nog steeds een marginale rol spelen in de opvoeding van hun kinderen. "Het is heel normaal dat kinderen worden opgevoed door alleen hun moeder, oma's en/of tantes."

In haar proefschrift ging Girigori na in hoeverre de gedocumenteerde gevolgen van opgroeien zonder vader met betrekking tot reproductief gedrag en koppel-strategieën ook observeerbaar zijn op Curaçao. Ze deed drie kwantitatieve en twee observatieonderzoeken onder meer dan 800 jonge vrouwen op Curaçao.

De onderzoeken zijn gedaan onder meisjes binnen milieus die representatief verdeeld zijn onder moeders die laag, middel en hoog opgeleid zijn. De gevolgen op latere leeftijd voor meisjes die zonder vader opgegroeid zijn hebben dus niets met opleidingsachtergrond van de moeder en/of meisjes te maken. Het effect van aan- of afwezigheid van de vader is er wel.

Voor haar eerste onderzoek verdeelde Girigori de groep vrouwen in drie groepen: van 0-5 jaar (opgroeiend zonder vader), van 6-13 jaar (opgroeiend zonder vader) en vrouwen die opgroeiden met vader. De meisjes die in de leeftijd van 0-5 opgroeiden zonder vader hadden ruim één jaar eerder seks (gemiddeld 15 jaar en 4 maanden) tegenover meisjes die met een vader opgroeiden hun eerste seks gemiddeld hadden met 16 jaar en 4 maanden.

"De Life History Theory zou hierbij van toepassing kunnen zijn. Onveilige jeugd, snelle levensstijl, dus de behoefte om al jong kinderen te krijgen, want 'ik zou wel eens niet oud kunnen worden'. Het lichaam reageert op deze onbewuste gedachten. Deze meisjes zijn ook duidelijk hitsiger op jonge leeftijd, hebben meer behoefte aan seksueel contact en willen ook echt op jonge leeftijd een kind en het liefst zo veel mogelijk kinderen, maar er is een geringe wens om te trouwen en kleinkinderen te krijgen. Het is heel primair."

Volgens de onderzoekster geldt dit ook bij mannen die zonder vader zijn opgegroeid. Mannen willen ook nakomelingen nalaten en ze moeten verschillende nesten vormen. Dat heeft volgens de onderzoekster te maken met risicospreiding. "Als je in de natuur die keuze maakt is dat heel normaal", zegt ze. "Vaak zie je bij criminele jongeren die al jong sterven, rond hun 24e, dat ze al drie of vier kinderen hebben. Als je dit weet zie je de sociale problemen ook anders. Het helpt niet om met deze jongeren te praten. Als je tegen ze zegt dat ze geen kinderen moeten krijgen op zo'n jonge leeftijd omdat het hun toekomst belemmert, dat ze eerst moeten gaan studeren werkt niet. Je moet ze een ander perspectief bieden, dan verandert hun levensstijl."

sneller seks en krijgen eerder kinderen

Psychologe Odette van Brummen-Girigori.

Er zijn volgens Girigori wel uitzonderingen maar die jongeren hebben vaak een rolmodel nodig. "Het draait allemaal om perspectief, anders denken ze: 'Waarom zou ik in langetermijndoelen investeren? Ik word toch niet oud, dus ik moet het nu allemaal maar doen'. En hoe eerder de vader vertrekt, hoe slechter het perspectief is voor het meisje."
Voor haar tweede onderzoek ging Girigori de straat op en heeft ze meer dan 600 uur meisjes/jonge vrouwen geobserveerd. Hoe lopen ze? Hoe kleden ze zich? Hoe verzorgen ze zich? Wat voor gedrag vertonen ze? Uiteindelijk vond ze veertig kenmerken die ze in acht rubrieken onderverdeelde en ging toen weer de straat op om met meisjes en jonge vrouwen te praten, die ze op specifieke kenmerken had gescoord.
Naar aanleiding van haar observatieonderzoeken is gebleken dat meisjes die zonder vader waren opgegroeid meer non-verbale verleidingsstrategieën toepasten om mannen te lokken. Een aantal kenmerken waren onder andere: bewegelijk en onrustig, meer make-up, goede verzorging van het haar en de nagels, meer kleuren, grote oorbellen, flirten, competitief gedrag naar vrouwen, meer pauwgedrag.

"Opvallend was dat er geen verschillen waren tussen kledingstijlen", aldus Girigori. Deze non-verbale verleidingsstrategieën om mannen te lokken werden, gebaseerd op de 'Life History Theory', meer ingezet door meisjes die zonder vader opgroeiden dan door meisjes die met een vader opgroeiden. Opgroeien zonder vader heeft dus gevolgen voor de strategieën die meisjes hanteren om mannen te verleiden.

Meer jaloezie

Naar aanleiding van de resultaten van haar derde onderzoek concludeerde Girigori dat jaloezie een rol speelt bij de leeftijd waarop er geen vader aanwezig was. Meisjes waarbij de vader al vroeg (0-5 jaar) afwezig was ervaren meer angstige jaloezie en zijn bezorgd dat hun partner andere vrouwen aantrekkelijker vindt dan meisjes die met een vader opgroeien. Meisjes die zonder vader opgroeien tussen de zes en dertien jaar ervaren meer preventieve jaloezie en vertonen bezitterigheid, omdat ze bang zijn dat de man van hen wordt afgepakt.

Bij het vierde onderzoek onderzocht Girigori wat de ouderlijke invloed op de partnerkeuze is door meisjes in het Caribisch gebied en met name in Curaçao. Ze vergeleek dit met Mexico, Japan, Nederland, Koerdistan, Irak, Caucasië, Oost-Aziatische Canadezen en Argentinië, omdat deze landen ook data beschikbaar hadden inzake dit vraagstuk.
"De invloed van de ouders op de partnerkeuze is in Mexico, Irak, en bij Caucasische en Oost-Aziatische Canadezen hoger dan op Curaçao. Echter vinden meisjes op Curaçao invloed op partnerkeuze gewenster dan personen in Nederland, Japan en Argentinië. Bij meisjes die zonder vader opgroeiden willen de moeders eerder dat een meisje een man zoekt die bereid is om in het gezin te investeren. Dit zou een reden kunnen zijn waarom jonge meisjes met oudere mannen een relatie hebben, die mogelijkerwijs ook overige familieleden sponsort."
Girigori vindt het geen hopeloze situatie. "Wat mij bewoog was dat vaders en moeders moeten beseffen hoe hun dochters later omgaan met seksualiteit en dergelijke. Moeders onderschatten de rol van de vader. Soms willen vaders wel contact met hun kinderen. Moeders denken echter dat het geen toegevoegde waarde heeft. Ze zeggen: 'Mijn kinderen hebben alles. Ze komen niets tekort.' Er zou meer bewustzijn bij de moeders moeten komen, want opgroeien zonder vader heeft wel degelijk invloed op het type man dat een vrouw later zoekt en de kwaliteit van relatie waar hun dochter voor gaat. De vrouwen kunnen dit veranderen. Ze voeden ook hun zonen op. Het patroon om zonder vader op te groeien wordt vaak doorgezet en de moeders wijzen niet altijd op dat gedrag."

Volgens Girigori moeten mannen meer waardering krijgen, dan zullen ze volgens haar ook beter hun best doen. "Het kind moet meer centraal gesteld worden. Men denkt dat het niet uitmaakt of er wel of geen man is. Financieel maakt het uit en emotioneel ook."

Life History Theory

Bij de Life History Theory gaat het om de invloed die men ondergaat in de vroege jaren. Deze invloed is bepalend voor later of je kiest voor een snelle of langzame levensstijl. Bij de snelle strategie denkt een persoon niet oud te worden omdat hij/zij is opgegroeid in een onveilige omgeving met veel criminaliteit, er is thuis geen vader en er is niet genoeg eten op tafel. De persoon heeft onbewust haast en stelt geen langetermijndoelen, zoals investeren in opleidingen of relaties. Men wil zo snel mogelijk veel kinderen omdat men onbewust niet weet hoeveel er over zullen blijven. Hun focus ligt op kwantiteit en niet op kwaliteit van de kinderen.

Existentialisme in het café: terugkerend

Eindelijk! Te lang heeft dit geduurd, deze afwezigheid van existentialisme op het culturele wereldtoneel. Het was niet zomaar afwezigheid. Het existentialisme werd er gewoon uit geschopt. De would-be marxisten en neo-marxisten van de jaren zestig van de vorige eeuw, zagen er een achterlijke en verwerpelijke bourgeoisbeweging in. Ze fungeerden als uitsmijters.

Tekst: **Brede Kristensen**
Foto: **Shutterstock**

Plotseling las niemand Sartre meer. Heidegger was natuurlijk al veel langer verdacht vanwege zijn geflirt met het nationaalsocialisme. De minder pretentieuze Camus mocht nog even. Simone de Beauvoir (ik vind dat ik althans een van haar vijf voornamen moet noemen) had nog wel enig krediet. Zij betekende een flinke steun in de rug van het feminisme. Het leefde er helemaal van op. Dus te heet om aan te pakken. Maar een jaar of twintig later was ook zij in de vergeethoek terechtgekomen.

De uitsmijters van toen zijn inmiddels ook alweer lang van het toneel verdwenen en vervangen door structuralisten, deconstructivisten, postmodernen en niet te vergeten de wetenschappelijke emipiricisten op zoek naar 'evidence based knowledge' en de vloedgolf aan digitalisten met hun geloof in de aanstaande komst van heuse artificiële intelligentie, weifelend of het hier een droom dan wel een nachtmerrie betreft. Verder de bovenbazen van het kapitaal met hun belofte van almaar toenemende rijkdom, althans voor 1 procent van de wereldbevolking. En nu, deze dagen, het om zich heen grijpende populisme. De behoefte zich te verschansen achter culturele en nationalistische muren met kleine goed bewaakte poortjes. Het leven wordt als woelige en wemelend van onzekerheden ervaren. Dus alsjeblieft geen vreemde snoeshanen erbij.

Als we al deze en nog enkele andere bewegingen van de afgelopen halve eeuw op een rijtje zetten en even kort door de bocht gaan, zeer kort, ontdekken we twee gemeenschappelijke delers. De eerste is de overtuiging dat wij gemaakt en gedreven worden door externe factoren, dat vrijheid dus een illusie is (en deze uitspraak van mij dus ook illusoir en zinloos is). De tweede, dat onze persoonlijke 'eer en waardigheid' (mooi bevlogen termen) door externe factoren bepaald worden, zoals roem, rijkdom en macht. En wie het zonder moet stellen kan zich nog altijd trendy gedragen.

De tijden veranderen. Ik ga nu een halve eeuw terug in de tijd. Ik studeerde enige tijd in Oxford en volgde colleges internationale literatuur bij een zekere professor Polly. De colleges waren saai. Maar de discussies in de pauze met enkele studenten en professor Polly erbij waren niet te versmaden. Een sceptische Engelse student verzuchtte op een ochtend dat hij zijn studiejaren ervoer als het 'doden van de tijd'. Waarop een vurige door het existentialisme van Camus gedreven Franse student (zijn naam ben ik vergeten) riep: "Be honest and kill yourself instead of time!" Het verbouwereerde gezicht van professor Polly was onvergetelijk. Waarop een andere student vroeg: "You think killing yourself is more creative?" Zonder aarzeling antwoordde de Fransman: "Absolutely." De arme Polly kwam van verbazing of verbijstering niet meer bij.

Het boek dat Sarah Bakewell schreef over existentialisme 'At the Existentialist Café, Freedom, Being, and Apricot Cocktails' (2016) bevat verschillende van dit soort nostalgische herinneringen uit die lang vervlogen veelkleurige existentialistische periode. Inderdaad, dit is een geschikte en gemakkelijke plek, ik bedoel het café, om gesprekken met grote figuren uit de filosofie en literatuur te voeren, existentiële gesprekken die ons verlossen van kwade trouw, schuilgedrag en achterdocht. Ze laat blijken terug te verlangen naar dat soort inspirerende en energiegevende gesprekken. Ik ook. Daarvan maak ik geen geheim. Sterker, ik meen dat we een existentialistische renaissance nodig hebben. Nog sterker: die hangt in de lucht. Zonder dit verhaal een politieke draai te willen geven, wijs ik op een groep jongeren, supporters van Bernie Sanders, die vorige week voor een Amerikaans televisiestation werden geïnterviewd. Ook in een café trouwens. De interviewer vroeg waarom ze voor Sanders waren. Antwoord: "Hij is authentiek." Bondiger kan niet. Laten we niet vergeten dat authenticiteit een sleutelterm van het existentialisme was. Terug naar Bakewell. Ze weet op aanstekelijke wijze de lezer de ogen te openen voor het type filosofisch gesprek dat we tegenwoordig mijden als de pest of afdoen als zinloos, bijkans achterlijk en bovenal nutteloos tijdverdrijf. Lees Bakewell. Maak kennis met haar helden, Sartre en De Beauvoir vooral en tussen de bedrijven door ook nog Heidegger, over wiens werk ze ooit een dissertatie schreef. En vele anderen, filosofen en fictieschrijvers, zoals James Baldwin en Norman Mailer. Wat een 'excitement', roept ze uit. De existentialisten spraken ons aan als persoon.

Bakewell is van mening dat we het existentialisme vandaag de dag hard nodig hebben. Echter, ze gaat nogal nonchalant om met het waarom van die stelling. Dat is dus niet de sterkste kant van het boek. En het antwoord had zo voor de hand gelegen. Laat me dit verduidelijken aan de hand van drie personen die zij onderbelicht laat of helemaal niet noemt. Kierkegaard om te beginnen.

Het existentialisme begon met de Deense filosoof Soren Kierkegaard. Hij ergerde zich mateloos aan het alomvattende minutieus uitgedachte denksysteem van Hegel. Indrukwekkend, maar zonder plaats voor de concrete mens. Beter, de mens was door Hegel gereduceerd tot bloedeloos concept, een radertje in de gigamachine van historische krachten. Met de scherpte van een scheermes deed Kierkegaard uit de doeken dat angst de drijfveer is van alle theologische en filosofische systeembouw, zoals ook van alle geschuil achter omstandigheden waardoor we onszelf tot slachtoffer reduceren. Angst ook als drijfveer om politieke leiders en nationalistische ideologieën te omarmen. Drijfveer? De angst om te kiezen, om persoonlijke beslissingen te nemen. Het komt eenvoudigweg neer op een gebrek aan durf om een lotbepalende keuze te doen. Als we kiezen dan kiezen we voor schuilgedrag. Existeren is met jezelf voor de dag komen, zo hield Kierkegaard ons voor. Hij promoveerde op het begrip ironie. Natuurlijk dacht hij daarbij aan Socrates die de ironie ook gebruikte om de tweeling 'bewustwording en relativering' in te schakelen. Dat vond Kierkegaard ook. Ironie heeft het vermogen door de muren van schijnzekerheden heen te breken, te relativeren en denkprocessen op gang te brengen. Zelfkennis, daar draaide alles om bij zowel Socrates als Kierkegaard. Maar dat is wezenlijk anders dan kennis van externe omstandigheden, waar wij zo goed in zijn. Dat is juist geen zelfkennis. Dat is op zijn best achtergrondkennis, die vaak dient als schuilkennis. Die staat zelfkennis in de weg. Kierkegaards afkeer van systemen en de zogenaamde zekerheden die systemen bieden, is legendarisch. Inclusief de dagelijkse zekerheidjes waar Heidegger zo denigrerend over kon spreken. Ons dagelijkse zorgen, we hebben een dagtaak eraan. Door dichter J.C. Bloem 'het dagelijkse derven' genoemd, het langzaam inboeten tot stompzinnigheid.

spook en onze authenticiteit

Vervolgens Tristan Tzara, de gangmaker van het dadaïsme. Meestal denken we bij Dada aan provocerend, nihilistisch protest. Dada stelde onze prachtige systemen aan de kaak, de systemen van wetenschap, techniek, kapitaal, politieke ideologie, theologie, ambtenarij en nog veel meer. Waarom? Nou, zeiden de dadaïsten, kijk even om je heen en zie waar die systemen op uitlopen. Zie je niet hoe onzinnige de moordpartijen van de Eerste Wereldoorlog zijn? Snap je niet dat ons nog veel erger te wachten staat als we zo doorgaan? Het is toch overduidelijk dat het met al die prachtige systemen niet snor zit. Weg ermee, riepen de dadaïsten. Dada kunnen we karakteriseren als de 'kritiek van de technische geest'. Daarmee is het de voorloper van het existentialisme.
Want, zoveel is duidelijk, bijna alle existentialisten hielden zich met het verschijnsel techniek bezig en ze waren daarover kritisch. Te beginnen met Heidegger en Jaspers. In Frankrijk had Gabriel Marcel het over de 'mensen contra het menselijke'. De strekking: als angstige wezentjes proberen we onszelf met hulp van techniek en technieken te versterken en moed in te spreken zonder in de gaten te hebben dat diezelfde techniek ons denken een tunnel invoert, die vroeg of laat ons een richting opstuurt die onmenselijk is. We zetten onszelf buitenspel. Jacques Ellul stelde vlak na de Tweede Wereldoorlog de grote vraag: wie heeft de oorlog nu gewonnen? Het antwoord dat hij oppert is: Hitler en zijn grote architect Speer die de toon zetten hoe het leven te organiseren en te controleren en mensen als mieren hun werk te laten verrichten. Vooruitgang en beheersing middels techniek en propaganda. Gevolg op grote schaal: opruiming van alle waarden en mensen die in de weg staan. Gevolg op kleine schaal: kortzichtige gehoorzaamheid. Het project van de 'kritiek op de menselijke geest' heeft Ellul (vaak samen met Marcel een christelijke existentialist genoemd) minutieus sociologisch uitgewerkt. Zijn werk is buitengewoon confronterend en actueel, zou ik denken. Het komt erop neer dat we niet langer in staat zijn wezenlijke toekomst bepalende keuzes te maken. In twee zinnetje samengevat. Vroeger vreesden we de verleiding dat het doel de middelen heiligt. Nu moeten we vrezen dat onze (technische) middelen hun eigen doelen stellen en heiligen bovendien.
Laat me het existentialistisch denken illustreren aan de hand van de bijna vergeten joods-Russische auteur Vasili Grossman (1905-1964), die de roman 'Alles stroomt' (1961) schreef. Na een lange periode van veroordeling (wegens niets) en deportatie keert de held van het verhaal, Ivan Grigojevitsj terug naar Moskou. Zijn vrouw en vrienden hielden hem voor overleden. Wat wil je na zoveel jaren? Herinneringen vervagen, tranen drogen op, de tijd verricht zijn doodgraverswerk. Alles stroomt, alles verbleekt, niets houdt stand. Terwijl hij bezig was zich te nestelen in de donkere kelder van hun herinnering, komt hij plotsklaps tevoorschijn, als een spookverschijning. De tijd verzet zich. Die houdt immers alleen van mensen die hij zelf voortbrengt, de noeste werkers van het conformisme, die zich voegen naar het eigentijdse, zo merkt Grossman op. Vrije mensen zondigen tegen de tijd. De tijd weet geen raad met hen en draagt de noeste werkers op hen af te serveren. Tja, en dan gebeurt het ongelooflijke. Ivan keert terug. Niet zoals Odysseus. Er is geen thuis. Alles is ongewis. Dat beseft hij. En dan begint hij te mijmeren over zijn verraders. Judassen. Een van hen was een eenvoudige levensgenieter, een gastronoom en kenner van wijnen. Maar hij was belast door zijn verleden, door voorouders die gemarteld en vermoord waren. Begrijp je? "Het musje durfde geen kik meer te geven, geen vleugeltje te verroeren toen de grote grimmige wereld hem nodig had..." De volgende Judas was gewoon een plichtsgetrouwe ambtenaar die deed wat hem werd opgedragen. Rapporteren dus. Met verstand op nul. De laatste Judas was een kenner van het eigenbelang. Weinig verbeelding is nodig waartoe het welbegrepen eigenbelang leidt... De roman gaat verder, maar wat ik zeggen wil is dat Grossman ons fijntjes erop wijst dat allerlei vormen van Judas-gedrag ons op het lijf geschreven staan waardoor vervreemding van ons authentieke zelf continu op de loer ligt, met vervreemding van medemensen in het directe verlengde ervan.
Inmiddels huist de herinnering aan het existentialisme in de donkere kelders van onze collectieve herinnering. Nu doemt het weer op, als een spookachtig verschijnsel. Dromen we of is het nog springlevend? Zittend in cafés voeren we uitdagende gesprekken en mijmeren over al die zelfgemaakte 'ismen', die uitsmijters die zich tegen ons keerden. Langzaam worden we wakker.

Letra

Freek van Beetz

Van de hand van Freek van Beetz verscheen de roman 'Uitzicht op zee'. Eerder schreef Van Beetz die jarenlang adviseur was van verschillende ministers-presidenten van de Nederlandse Antillen over 'Het einde van de Antillen'. Deze eerste roman van Van Beetz speelt zich af op een niet nader genoemd eiland in het Caribisch gebied, maar het is overduidelijk dat het om Curaçao gaat.
In de soepel en onderhoudend geschreven roman lopen drie verhaallijnen door elkaar: verwikkelingen rond de oprichting van een Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, het gekibbel tussen de bewoners van het

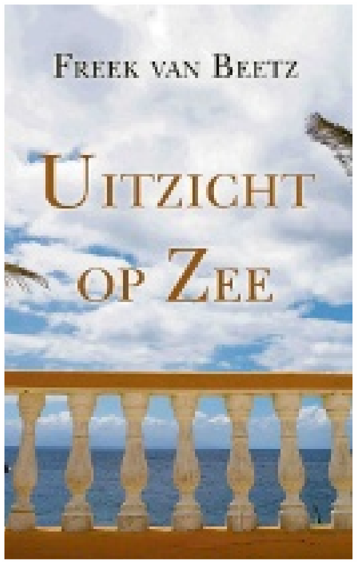

appartementencomplex MiraMare en ten slotte joodse familiewederwaardigheden van de hoofdpersoon, een zekere Max Benninga. Al gauw blijkt dat de auteur goed op de hoogte is van hoe het toegaat binnen Caribische (Curaçaose dus) overheidsinstellingen. Achter een façade van vriendelijkheid wordt het machtspel om posities gespeeld. Dat gaat met veel roddel en gemanipuleer gepaard. Als externe adviseur tast Max Benninga regelmatig in het duister. Wat gebeurt hier, vraagt hij zich telkens af. De lezer begint zich ook iets af te vragen. Wat is eigenlijk het nut van zo'n externe adviseur die voor de karretjes van verschillende spelers wordt gespannen?
De ontknoping is verrassend. Als zijn positie onhoudbaar is geworden, verlaat de adviseur ontnuchterd en een beetje teleurgesteld het eiland. Kortom, een informatieve roman met bovendien een dosis spanning.

Alex Boogers

Boekhandels in Nederlands kiezen ieder jaar het boek van hun voorkeur uit dat tot nu toe onderbelicht is gebleven. Dit jaar waren de boekhandels vrijwel unaniem in hun oordeel. De zogenoemde boekhandelprijs ging naar de nieuwe roman van Alex Boogers 'Alleen met de goden'.
De elfjarige Aaron Bachman ziet op een avond een man roerloos in de deuropening liggen. Zijn vader staat met gebalde vuisten in de gang. Hij brult dat Aaron naar de huiskamer moet gaan. De vader belt de alarmdiensten en geeft zichzelf aan.
In deze originele 'coming-of-age roman' zijn allerlei thema's in elkaar gevlochten: 'verstoorde familierelaties, liefde en verlating, vechten om te overleven, schrijven om te groeien'. Maar de roman is bovenal een symbolische zoektocht naar een vader.
Een Schiedamse boekhandel oordeelt: "Alleen met de goden geeft je soms een stoot in de maag en weet dan weer te vertederen. Deze roman steekt met kop en schouders uit boven alle boeken die in 2015 zijn verschenen."

Eerste Miss Black Hair Nederland:
'Stoppen met nastreven westers scho

De donkere vrouw loopt er steeds tegenaan dat ze niet voldoet aan het Europese schoonheidsideaal, dat geldt voor kleding, make-up en kapsel. Dit zegt de in Nederland woonachtige Daya Maduro. Ze wil daar vanaf. "Als zwarte vrouwen moeten we trots zijn op wie we zijn, niet in het minst op ons natuurlijke kapsel." Deze maand sluit ze het jaar af waarin ze als eerste de titel Miss Black Hair Nederland droeg, een jaar waarin ze donkere vrouwen aanmoedigde tot het dragen van hun natural look.

Tekst en foto's: **Mineke de Vries**

"Ik zou graag zien dat vrouwen stoppen met het zich zoveel moeite getroosten te voldoen aan dat westerse ideaal. In mijn ogen is het vreselijk dat zwarte vrouwen zich zo licht mogelijk opmaken of zelfs overgaan tot skin bleaching: het proces dat de huid bleekt door middel van het aanbrengen van een chemische crème. We hoeven ons niet te transformeren naar de westerse vrouw." Ze pleit voor wat ze 'beauty equality' noemt.

"Natuurlijk, we groeien ermee op. Het begint al in je jonge jaren als de kapper zegt: 'Wat moet ik met je?' En wie herkent niet de scheiding tussen bon kabei (sluik haar) en kabei duru (kroeshaar) of zelfs mal' kabei. Als kind krijg je al te horen dat je niet goed bent. Het elke keer bevestigen van mijn kabei duru heeft ook mij gevormd."

Miss Black Hair Nederland Daya Maduro.

Te lastig

Nog altijd zijn er amper donkere vrouwen in de media, stelt Maduro. "Vriendinnen van mij die model zijn komen niet op de cover, daar is geen vraag naar." Donkere vrouwen zijn genoodzaakt zich aan te passen aan het westerse ideaal en daarbij aan de make-up en kleding die te koop is. "Want probeer maar eens een goed passende broek te vinden voor ons figuur." De markt voor de donkere vrouw blijkt een niche.

Het gevoel met dat gegeven iets te doen ontstond al in haar jonge jaren. "Ik vond het vreselijk frustrerend keer op keer te horen: we hebben niks voor jouw huid. Oftewel, je haar is te lastig, je huid is te lastig. Dat gaat veel dieper dan alleen het niet kunnen vinden van de juiste foundation. Zodoende kwam ik op het idee mijn eigen bedrijfje (Fierce by Daya) te beginnen, dat zich richt op make-up voor de donkere vrouw."

Een visagie-opleiding was te duur, daarom deed Daya allerlei losse cursussen waarmee ze aan haar kennis kwam.

"Door mijn carrière was ik amper met mijn creativiteit bezig, ik had die ideeen te lang laten liggen." Inmiddels staat ze in de startblokken. Ze legt de laatste hand aan het uitwerken van het concept, de website is klaar. Ze gaat van start met een event, een modeshow voor make-up. "Ik maak nu mensen bij mij thuis op of bij hen thuis, maar mijn droom is een visagie-ruimte in huis te hebben met al mijn spullen, nog liever een ruimte buitenshuis. Want je gaat toch ook naar een kapsalon, hoe mooi zou het zijn als je daarna bij de visagist langs kan om je te laten opmaken. Zo iets bestaat helemaal niet, gek toch eigenlijk?"

Gepigmenteerde make-up

Dat opmaken deed ze al langer. Daya, altijd actief in de carnavalswereld, bedacht de concepten voor carnavalskostuums en begon zich steeds meer met de visagie te bemoeien, omdat ze vond dat mensen niet op de juiste manier waren opgemaakt. Zo kwam van het een het ander, ze begon zich daarin te verdiepen en ging zelf mensen opmaken, afgelopen jaar nog de Queen van het zomercarnaval.

"Wat meteen opviel was dat je de juiste producten niet kon vinden. De foundations die te koop zijn, zijn veel te licht voor onze donkere huid. Dus ging ik ze zelf creëren, ik mengde het met allerlei crèmes tot ik de goede kleur had. Ik liet producten uit Amerika komen want in Nederland wordt vooral ingekocht voor de blanke vrouw. Als je heel goed zoekt is het er wel, maar het is ontzettend duur."

Ze ging aan de slag met mengen en aan mensen uitleggen hoe ze de make-up het beste konden opbrengen. "Ik trucjes hoe je oogschaduw op de kere huid zo kunt aanbrengen da mooi uitkomt. Je kunt het beste een witte basis aanbrengen en daaroverheen een kleurtje. Of voo smokey eye werk je vanuit een br basis die je dan met een oogscha vervaagt. Je hebt voor een donkere oogschaduw nodig die meer pig bevat." Inglot, Black Opal en Mac zij de meest gepigmenteerde mak merken. Daarnaast is er Sleek, bete taalbaar en dat bevat ook veel pigr Wat voor oogschaduw geldt, geld voor lippenstiften: wel te verkri maar er hangt een prijskaartje aar wil ernaar toe om tinten te menge mee te geven. Ik verkoop nu zelf maar wil dat wel gaan doen. Ik be zoek naar een goed merk waarm kan samenwerken."

Cultuurshock

Maduro vormde het anders zijn niet voldoen aan een plaatje o trots, er mogen zijn, waarbij ze vo ning vindt in het uitdragen daarva Na een warme jeugd op Curaça

gon ze in Nederland maar later oo Curaçao steeds meer te merken d anders was. Geboren als eerste van 1983 – waarmee ze direct de haalde – groeide ze op in Buena V Souax en Kustbatterij. "We hadden grote familie (opa Maduro had n kinderen) en omdat ik nogal jong achtig was, speelde ik veel met neefjes, we klommen in bomen, gi naar enge putten. Het hele sfeertj

oonheidsideaal’

geef
don-
t het
eerst
pas
r een
ruine
nduw
huid
ment
vindt
ke-up
er be-
ment.
t ook
jgen,
n. “Ik
n om
niet,
en op
ee ik

, het
m in
ldoe-
an.
o be-

honden, de geiten, was fantastisch.”
Op haar zesde verhuisde ze met haar zusje en moeder naar Nederland voor een beter toekomstperspectief. Het gezin kwam terecht in de Bijlmer, waar Daya als klein meisje getuige was van de Bijlmerramp, waarbij een vrachtvliegtuig zich in een van de Bijlmerflats boorde. Het had een enorme impact op haar. “Ik zag vanuit mijn kamer mensen uit het raam springen. Wij moesten meteen onze spullen pakken en buiten zagen we allemaal mensen met bloed. We werden opgevangen in het Novotel, vanwaar we elke dag met een touringcar naar school werden gebracht. Op school moest ik overigens erg wennen, ik keek mijn ogen uit aan die eigen kleding in plaats van de uniformen.”
Wonen in de Bijlmer vond ze eng, maar ze leerde er veel over het leven. Op een andere manier leerde ze, verhuisd naar Heerhugowaard, hoe het was om in een plaats te wonen waar amper gekleurde mensen woonden, hoe het was om anders te zijn.“Ik werd aangestaard. ‘Jouw haar is raar, het heeft een poepkleur’.” Van de mavo, vervolgens de

ok op
at ze
baby
krant
Vista,
n een
tegen
gens-
mijn
ngen
e, de

havo ging Daya hbo toerisme en recreatie doen met de bedoeling daarmee terug te gaan naar Curaçao. Echter, toen ze stage liep bij toeristenbureau CTB, kreeg ze opnieuw een ware cultuurshock. “In mijn hoofd ging ik terug naar huis, maar het was helemaal niet thuis. Ik was een makamba pretu, had het juiste accent niet meer, sprak in mijn beste Papiaments, maar mensen keken me aan of ik verdwaald was. Ik kon er niet meer aarden, was ruimdenkender geworden, had een bredere blik op de wereld. Curaçao is net een dorpje, conservatiever, traditioneler, de ‘way of thinking’ paste niet meer. Het was zo verwarrend.”
Als Nederlander op Curaçao geboren, voelde ze zich geen Nederlander en ook geen Curaçaoënaar meer. “En toen was ik de werkloze afgestudeerde. Ik pakte wat ik pakken kon en kwam in de ICT-wereld terecht, waar ik nog steeds werk als projectmanager voor bedrijven op de Zuidas.”

Miss Black Hair

Maar ondertussen was ze bezig met haar eigen bedrijf. De kers op de taart bij deze inspanningen was dat ze vorig jaar op de Internationale Dag voor de Vrouw werd uitgeroepen tot Miss Black Hair. De eerste editie van de verkiezing voor donkere vrouwen die hun haar in een natural staat dragen, bedacht en opgezet door Ashaki Leito en Sherlon Gerard.
“Bij een gewone missverkiezing dragen vrouwen hun haar gesteild, nog altijd het ideaal. Ik weet nog dat ik als meisje van twaalf zó blij was met mijn eerste relaxer, voor mijn foute haar, waardoor ik ook mijn haar naar achteren kon zwaaien.” Maar deze verkiezing was juist een boost voor donkere vrouwen hun haar natuurlijk te dragen.
De strijd ging tussen vijftien vrouwen, elk op hun eigen manier mooi. Maduro had deze dag een groot afrokapsel. “Het ging niet alleen om het rondje lopen, maar je werd vooral beoordeeld op hoe jij je verhaal kon doen, wat je vrouwen wilde meegeven.”
Want een Miss Black Hair is een trotse donkere vrouw, die vol in het leven staat en tevreden is met wie ze is. Die daarnaast in staat is anderen te empoweren met haar ideologie. De enige voorwaarde om mee te doen is dat je natural haar hebt. Maduro won de titel en een prijzenpakket: een haarbehandeling, diverse haarproducten, een opleiding branding (hoe zet je jezelf in de markt) en een dagje Spa.
“Het hele jaar ben je ambassadrice, je presenteert, bent host, spreekt op evenementen. Zo mocht ik speken op een internationale haarbeurs in Parijs, gericht op haar en make-up. Het was zo leuk te merken dat je de connectie kunt maken met het publiek.”
Tevens is een videoclip gemaakt om vrouwen te empoweren. Ook in het dagelijks leven stimuleert ze vrouwen om de relaxers, ingegeven door sociale druk, te laten staan. Direct na de verkiezingen werd Maduro benaderd door een poppenproducent die eenmalig een Barbie maakte die ze naar haar vernoemden. Dit bedrijf, Blackdolls maakt lookalike barbies van donkere vrouwen/rolmodellen.
Al met al draagt deze verkiezing bij aan de bewustwording van de donkere vrouw, een initiatief dat Daya zo mooi vond dat ze de oprichters voordroeg voor de Dutch Pearls of the Caribbean Award, die ze ook wonnen. op 6 maart jl. droeg Daya de titel over aan de volgende Miss Black Hair.

Barbie

“Door het afgelopen jaar ben ik gegroeid als mens. Ik heb onderzocht wie ik was, maar ook naar waar wij vandaan komen. Ik vind het vreselijk dat er zo weinig bekend is over de slavernijgeschiedenis, we horen alleen over de Tweede Wereldoorlog en de succesverhalen van de slavernij. Op school wisten ze niet eens dat de Nederlandse Antillen bij Nederland horen. Het mist aan educatie. Ik ben ervan overtuigd dat je elkaar gaat begrijpen als je weet over de ander. Pas toen ik ging lezen over de donkere gemeenschap, waarom ze geen aandacht krijgen, begreep ik dingen, ook waarom ik me op Curaçao niet meer thuis voelde. Vanwege de manier waarop je behandeld wordt, ga je twijfelen aan jezelf. Het feit dat je je eerst moet bewijzen voordat je serieus wordt genomen, daar wil ik vanaf. Ik wil me niet meer anders voelen. Maar de ongelijkheid blijft bestaan als we net doen alsof het er niet is. In dat kader verbaast het me altijd dat Nederland zegt dat het zo tolerant is. Hoezo tolerant? Dan ben je toch van binnenuit? Het lijkt zo eerder een keuze. Ik wil voor de volgende generatie bewerkstelligen dat zij geen last meer hebben van een achtergestelde positie: ik wil dat mijn Surinaams/Curaçaose dochter geen problemen ondervindt als ze een sollicitatiebrief schrijft, ik wil niet dat zij opgroeit met een minderwaardigheidscomplex.”
Daarom wil Maduro een rolmodel zijn. “De opgroeiende generatie heeft behoefte aan die rolmodellen, moet zich kunnen spiegelen aan trotse vrouwen.”

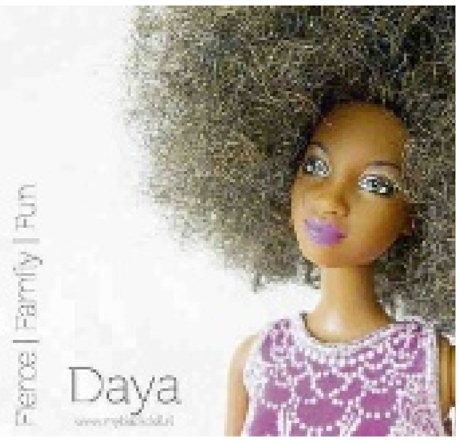

ÑAPA

Eerste Miss Black Hair Nederland:
'Stoppen met nastreven westers schoonheidsideaal'

De donkere vrouw loopt er steeds tegenaan dat ze niet voldoet aan het Europese schoonheidsideaal, dat geldt voor kleding, make-up en kapsel. Dit zegt de in Nederland woonachtige Daya Maduro. Ze wil daar vanaf. "Als zwarte vrouwen moeten we trots zijn op wie we zijn, niet in het minst op ons natuurlijke kapsel." Deze maand sluit ze het jaar af waarin ze als eerste de titel Miss Black Hair Nederland droeg, een jaar waarin ze donkere vrouwen aanmoedigde tot het dragen van hun natural look.

Tekst en foto's: **Mineke de Vries**

"Ik zou graag zien dat vrouwen stoppen met het zich zoveel moeite getroosten te voldoen aan dat westerse ideaal. In mijn ogen is het vreselijk dat zwarte vrouwen zich zo licht mogelijk opmaken of zelfs overgaan tot skin bleaching: het proces dat de huid bleekt door middel van het aanbrengen van een chemische crème. We hoeven ons niet te transformeren naar de westerse vrouw." Ze pleit voor wat ze 'beauty equality' noemt.

"Natuurlijk, we groeien ermee op. Het begint al in je jonge jaren als de kapper zegt: 'Wat moet ik met je?' En wie herkent niet de scheiding tussen bon kabei (sluik haar) en kabei duru (kroeshaar) of zelfs mal' kabei. Als kind krijg je al te horen dat je niet goed bent. Het elke keer bevestigen van mijn kabei duru heeft ook mij gevormd."

Miss Black Hair Nederland Daya Maduro.

Te lastig

Nog altijd zijn er amper donkere vrouwen in de media, stelt Maduro. "Vriendinnen van mij die model zijn komen niet op de cover, daar is geen vraag naar." Donkere vrouwen zijn genoodzaakt zich aan te passen aan het westerse ideaal en daarbij aan de make-up en kleding die te koop is. "Want probeer maar eens een goed passende broek te vinden voor ons figuur." De markt voor de donkere vrouw blijkt een niche.

Het gevoel met dat gegeven iets te doen ontstond al in haar jonge jaren. "Ik vond het vreselijk frustrerend keer op keer te horen: we hebben niks voor jouw huid. Oftewel, je haar is te lastig, je huid is te lastig. Dat gaat veel dieper dan alleen het niet kunnen vinden van de juiste foundation. Zodoende kwam ik op het idee mijn eigen bedrijfje (Fierce by Daya) te beginnen, dat zich richt op make-up voor de donkere vrouw."

Een visagie-opleiding was te duur, daarom deed Daya allerlei losse cursussen waarmee ze aan haar kennis kwam.

"Door mijn carrière was ik amper met mijn creativiteit bezig, ik had die ideeen te lang laten liggen." Inmiddels staat ze in de startblokken. Ze legt de laatste hand aan het uitwerken van het concept, de website is klaar. Ze gaat van start met een event, een modeshow voor make-up. "Ik maak nu mensen bij mij thuis op of bij hen thuis, maar mijn droom is een visagie-ruimte in huis te hebben met al mijn spullen, nog liever een ruimte buitenshuis. Want je gaat toch ook naar een kapsalon, hoe mooi zou het zijn als je daarna bij de visagist langs kan om je te laten opmaken. Zo iets bestaat helemaal niet, gek toch eigenlijk?"

Gepigmenteerde make-up

Dat opmaken deed ze al langer. Daya, altijd actief in de carnavalswereld, bedacht de concepten voor carnavalskostuums en begon zich steeds meer met de visagie te bemoeien, omdat ze vond dat mensen niet op de juiste manier waren opgemaakt. Zo kwam van het een het ander, ze begon zich daarin te verdiepen en ging zelf mensen opmaken, afgelopen jaar nog de Queen van het zomercarnaval.

"Wat meteen opviel was dat je de juiste producten niet kon vinden. De foundations die te koop zijn, zijn veel te licht voor onze donkere huid. Dus ging ik ze zelf creëren, ik mengde het met allerlei crèmes tot ik de goede kleur had. Ik liet producten uit Amerika komen want in Nederland wordt vooral ingekocht voor de blanke vrouw. Als je heel goed zoekt is het er wel, maar het is ontzettend duur."

Ze ging aan de slag met mengen en aan mensen uitleggen hoe ze de make-up het beste konden opbrengen. "Ik geef trucjes hoe je oogschaduw op de donkere huid zo kunt aanbrengen dat het mooi uitkomt. Je kunt het beste eerst een witte basis aanbrengen en pas daaroverheen een kleurtje. Of voor een smokey eye werk je vanuit een bruine basis die je dan met een oogschaduw vervaagt. Je hebt voor een donkere huid oogschaduw nodig die meer pigment bevat." Inglot, Black Opal en Mac vindt zij de meest gepigmenteerde make-up merken. Daarnaast is er Sleek, beter betaalbaar en dat bevat ook veel pigment. Wat voor oogschaduw geldt, geldt ook voor lippenstiften: wel te verkrijgen, maar er hangt een prijskaartje aan. "Ik wil ernaar toe om tinten te mengen om mee te geven. Ik verkoop nu zelf niet, maar wil dat wel gaan doen. Ik ben op zoek naar een goed merk waarmee ik kan samenwerken."

Cultuurshock

Maduro vormde het anders zijn, het niet voldoen aan een plaatje om in trots, er mogen zijn, waarbij ze voldoening vindt in het uitdragen daarvan.

Na een warme jeugd op Curaçao begon ze in Nederland maar later ook op Curaçao steeds meer te merken dat ze anders was. Geboren als eerste baby van 1983 – waarmee ze direct de krant haalde – groeide ze op in Buena Vista, Souax en Kustbatterij. "We hadden een grote familie (opa Maduro had negen kinderen) en omdat ik nogal jongensachtig was, speelde ik veel met mijn neefjes, we klommen in bomen, gingen naar enge putten. Het hele sfeertje, de honden, de geiten, was fantastisch."

Op haar zesde verhuisde ze met haar zusje en moeder naar Nederland voor een beter toekomstperspectief. Het gezin kwam terecht in de Bijlmer, waar Daya als klein meisje getuige was van de Bijlmerramp, waarbij een vrachtvliegtuig zich in een van de Bijlmerflats boorde. Het had een enorme impact op haar. "Ik zag vanuit mijn kamer mensen uit het raam springen. Wij moesten meteen onze spullen pakken en buiten zagen we allemaal mensen met bloed. We werden opgevangen in het Novotel, vanwaar we elke dag met een touringcar naar school werden gebracht. Op school moest ik overigens erg wennen, ik keek mijn ogen uit aan die eigen kleding in plaats van de uniformen."

Wonen in de Bijlmer vond ze eng, maar ze leerde er veel over het leven. Op een andere manier leerde ze, verhuisd naar Heerhugowaard, hoe het was om in een plaats te wonen waar amper gekleurde mensen woonden, hoe het was om anders te zijn."Ik werd aangestaard. 'Jouw haar is raar, het heeft een poepkleur'." Van de mavo, vervolgens de havo ging Daya hbo toerisme en recreatie doen met de bedoeling daarmee terug te gaan naar Curaçao. Echter, toen ze stage liep bij toeristenbureau CTB, kreeg ze opnieuw een ware cultuurshock. "In mijn hoofd ging ik terug naar huis, maar het was helemaal niet thuis. Ik was een makamba pretu, had het juiste accent niet meer, sprak in mijn beste Papiaments, maar mensen keken me aan of ik verdwaald was. Ik kon er niet meer aarden, was ruimdenkender geworden, had een bredere blik op de wereld. Curaçao is net een dorpje, conservatiever, traditioneler, de 'way of thinking' paste niet meer. Het was zo verwarrend."

Als Nederlander op Curaçao geboren, voelde ze zich geen Nederlander en ook geen Curaçaoënaar meer. "En toen was ik de werkloze afgestudeerde. Ik pakte wat ik pakken kon en kwam in de ICT-wereld terecht, waar ik nog steeds werk als projectmanager voor bedrijven op de Zuidas."

Miss Black Hair

Maar ondertussen was ze bezig met haar eigen bedrijf. De kers op de taart bij deze inspanningen was dat ze vorig jaar op de Internationale Dag voor de Vrouw werd uitgeroepen tot Miss Black Hair. De eerste editie van de verkiezing voor donkere vrouwen die hun haar in een natural staat dragen, bedacht en opgezet door Ashaki Leito en Sherlon Gerard.

"Bij een gewone missverkiezing dragen vrouwen hun haar gesteild, nog altijd het ideaal. Ik weet nog dat ik als meisje van twaalf zó blij was met mijn eerste relaxer, voor mijn foute haar, waardoor ik ook mijn haar naar achteren kon zwaaien." Maar deze verkiezing was juist een boost voor donkere vrouwen hun haar natuurlijk te dragen.

De strijd ging tussen vijftien vrouwen, elk op hun eigen manier mooi. Maduro had deze dag een groot afrokapsel. "Het ging niet alleen om het rondje lopen, maar je werd vooral beoordeeld op hoe jij je verhaal kon doen, wat je vrouwen wilde meegeven."

Want een Miss Black Hair is een trotse donkere vrouw, die vol in het leven staat en tevreden is met wie ze is. Die daarnaast in staat is anderen te empoweren met haar ideologie. De enige voorwaarde om mee te doen is dat je natural haar hebt. Maduro won de titel en een prijzenpakket: een haarbehandeling, diverse haarproducten, een opleiding branding (hoe zet je jezelf in de markt) en een dagje Spa.

"Het hele jaar ben je ambassadrice, je presenteert, bent host, spreekt op evenementen. Zo mocht ik speken op een internationale haarbeurs in Parijs, gericht op haar en make-up. Het was zo leuk te merken dat je de connectie kunt maken met het publiek."

Tevens is een videoclip gemaakt om vrouwen te empoweren. Ook in het dagelijks leven stimuleert ze vrouwen om de relaxers, ingegeven door sociale druk, te laten staan. Direct na de verkiezingen werd Maduro benaderd door een poppenproducent die eenmalig een Barbie maakte die ze naar haar vernoemden. Dit bedrijf, Blackdolls maakt lookalike barbies van donkere vrouwen/rolmodellen.

Al met al draagt deze verkiezing bij aan de bewustwording van de donkere vrouw, een initiatief dat Daya zo mooi vond dat ze de oprichters voordroeg voor de Dutch Pearls of the Caribbean Award, die ze ook wonnen. op 6 maart jl. droeg Daya de titel over aan de volgende Miss Black Hair.

Barbie

"Door het afgelopen jaar ben ik gegroeid als mens. Ik heb onderzocht wie ik was, maar ook naar waar wij vandaan komen. Ik vind het vreselijk dat er zo weinig bekend is over de slavernijgeschiedenis, we horen alleen over de Tweede Wereldoorlog en de succesverhalen van de slavernij. Op school wisten ze niet eens dat de Nederlandse Antillen bij Nederland horen. Het mist aan educatie. Ik ben ervan overtuigd dat je elkaar gaat begrijpen als je weet over de ander. Pas toen ik ging lezen over de donkere gemeenschap, waarom ze geen aandacht krijgen, begreep ik dingen, ook waarom ik me op Curaçao niet meer thuis voelde. Vanwege de manier waarop je behandeld wordt, ga je twijfelen aan jezelf. Het feit dat je je eerst moet bewijzen voordat je serieus wordt genomen, daar wil ik vanaf. Ik wil me niet meer anders voelen. Maar de ongelijkheid blijft bestaan als we net doen alsof het er niet is. In dat kader verbaast het me altijd dat Nederland zegt dat het zo tolerant is. Hoezo tolerant? Dan ben je toch van binnenuit? Het lijkt zo eerder een keuze. Ik wil voor de volgende generatie bewerkstelligen dat zij geen last meer hebben van een achtergestelde positie: ik wil dat mijn Surinaams/Curaçaose dochter geen problemen ondervindt als ze een sollicitatiebrief schrijft, ik wil niet dat zij opgroeit met een minderwaardigheidscomplex."

Daarom wil Maduro een rolmodel zijn. "De opgroeiende generatie heeft behoefte aan die rolmodellen, moet zich kunnen spiegelen aan trotse vrouwen."

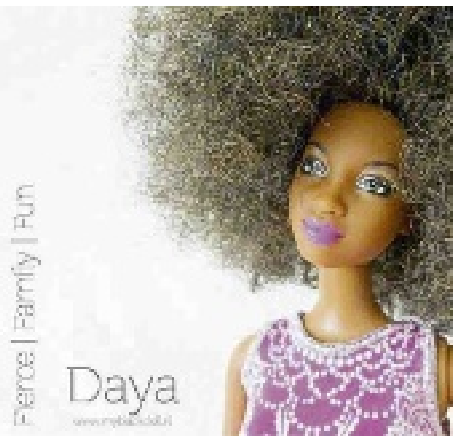

De bedrijfsfilm

Afgelopen week ging de nieuwe campagne van een hele mooie klant live op tv. Altijd weer een spannend moment omdat je voor het eerst een echt rapportcijfer krijgt, namelijk van het publiek, de doelgroep, de consument, de mensen waarvoor je de commercials hebt gemaakt. Natuurlijk hebben we in het voortraject uitgebreid met de klant gesproken over de boodschap, inhoud, vorm, casting, styling, locaties et cetera. Maar uiteindelijk moet de consument er door aangesproken worden en dus is die mening aan het einde van de dag het belangrijkst.

Tekst: **Marcel Truyens**

Een ander genre werk is de zogenoemde bedrijfsfilm. Dat zijn films waarin een bedrijf zichzelf presenteert. Daar waar de gemiddelde tv-commercial circa 30 seconden duurt, kan een bedrijfsfilm zomaar een halfuur van uw tijd vragen.

Veelal wordt het bedrijfsverhaal verteld aan de hand van de missie, de visie en zo nog een aantal zaken die het bedrijf zelf erg belangrijk vindt. En u meestal niet.
Dat heeft alles te maken met wat en hoe het verhaal aan u wordt verteld. Dat begint ermee dat u meestal iemand in beeld krijgt in een pak, het pratende pak, in vakjargon. Dat is meestal een manager. De manager is de man die 'het gebeuren binnen de uitgezette bakens optimaliseert zodat de doelstellingen worden gerealiseerd, binnen de randvoorwaarden die gelden in de specifieke markt, rekening houdend met de niet-beïnvloedbare omgevingsfactoren doch, en dat is niet onbelangrijk, strevend naar een optimaal rendement uit de bedrijfsmiddelen inclusief het altijd zo belangrijke human capital', of iets van die strekking. Bent u er nog?
Veel managers zijn hoogopgeleid en hebben hun positie binnen de organisatie te danken aan hun hersens, verbale capaciteiten en hun vermogen de politiek van de organisatie en de markt te doorgronden. Dit maakt ze bijzonder ongeschikt voor authenticiteit voor de camera: een echte manager zal namelijk buitengewoon gedetailleerd en precies in zijn antwoorden willen zijn. En het meer politieke dier zal proberen zichzelf in zo vaag mogelijke bewoordingen uit te drukken of precies die woorden te gebruiken waarvan hij weet dat zijn baas ze ook prachtig vindt.
De manager is, kortom, beheerst als de camera aangaat en praat minder vanuit gevoel. De kijker heeft dat door en haakt af, het wordt inhoudelijk te rationeel en emotioneel onecht. Bovendien voelt de kijker dat hij overtuigd moet worden en schiet daardoor in de 'dat-zullen-we-nog-wel-eens-zien'-modus.
Mensen proberen zich te oriënteren als ze naar een film kijken. Met allerlei bewuste en onbewuste filters bekijken en beluisteren ze uw boodschap. Daarbij weet de kijker dondersgoed wat de rol van de persoon is die in de film komt, omdat ze zelf in soortgelijke organisaties werken. Ze weten dus allang dat er belangen spelen, dat mensen dingen mooier willen maken dan ze zijn. En dus gaat de bullshitdetector al aan voordat ze de film bekijken.

Een hele goede manier om de bullshitdetector van de kijker uit te schakelen, is dus door als filmer niet te werken met managers, maar met echte mensen die de kijkers geloven: zijzelf. De klant dus of medewerkers. Mensen die een echte, oprechte mening geven. Een mening die niet per definitie een positieve hoeft te zijn. Meerdere invalshoeken, meerdere visies en meerdere belangen, zowel intern als extern, leiden tot nuance en geloofwaardigheid en maken uw verhaal boeiender en kijkenswaardig. Dus vraag mensen naar hun echte mening en mocht die net even 'té' zijn, dan kan die er in de edit altijd nog uit. Uitspraken als 'soms zijn we een beetje te veel op onszelf gericht' of 'ik voel mij wel eens een nummer in deze grote organisatie' zijn prachtige statements omdat elke kijker ze herkent, er niet van schrikt maar er direct een gevoel authenticiteit bij krijgt. Daarbij kunt u voor zelfs dit soort gemeenplaatsen in dezelfde film nog oplossingen aandragen. En dat kan best een manager zijn die dat doet. Er bestaan namelijk wel managers die dat oprecht kunnen brengen omdat ze een echte en oprechte passie voor hun werk, hun klanten en medewerkers hebben.

Overweegt u dus een bedrijfsfilm te maken, bedenk dan dat als u de traditionele weg bewandelt, u vrij snel wordt gezien als iemand die in een lange monoloog vertelt hoe fantastisch en belangrijk hij is. Ongeloofwaardig, saai en oninteressant. Bedenk dat hetzelfde gezelschap geboeid zal raken als uw vrienden, familie of kennissen het verhaal – gelardeerd met nuances – voor u vertellen. In maximaal 10 minuten.
Even terug naar die mooie campagne. Hoe weet ik dat we een mooi rapportcijfer hebben? Meer dan 8000 views op mijn persoonlijke Facebook-pagina, honderden likes, zo'n 50 shares en evenzoveel positieve comments. En hoe komt dat? Een klant die durft, zijn zaken professioneel aanpakt, lef heeft en begrijpt dat hij in de huid van de kijker moet kruipen om hem te bereiken en te raken. Zo krijgt u mooi werk dat werkt.

Om redenen van vertrouwelijkheid kunnen namen, producten, markten en feitelijke omstandigheden anders zijn benoemd dan in de realiteit het geval was.

Marcel Truyens is senior marketing en communicatieconsultant bij Liquid Soul te Curaçao.
E | marcel1963@mac.com

Food for thought.

Simpel en gezond

We zijn samen verschillende weken de wereld rond geweest. Internationale keukens werden bestudeerd en exotische gerechten geanalyseerd. Voor deze editie nu een simpel gerecht dat u in een mum van tijd kunt klaarmaken. Hoge voedingswaarde, laag in calorieën. Perfect voor een balansdag. Nuttig om te hebben gezien de komende feestdagen en vele communiefeesten.

Tekst: **Miriam de Windt**

Er zijn veel soorten bonen. U eet ze regelmatig omdat het een gezonde keuze is, maar waarschijnlijk kiest u vaak dezelfde soorten bonen. Varieer eens met zwarte bonen, die veel goede eigenschappen hebben.

In het Engels heet deze bonensoort 'black turtle bean' en in het Spaans 'caraota negra'. De bonen worden veel gebruikt in Latijns-Amerika: voor aros moro in Cuba en de Dominicaanse Republiek. In Mexico wordt het gebruikt als bijgerecht bij een 'burrito'-maaltijd.
Gekookt heeft deze peulvruchtensoort een vrij stevige consistentie, waardoor het geschikt is voor veel vegetarische gerechten. Balletjes en burgers van zwarte bonen zullen niet snel uit elkaar vallen.
Recente onderzoeken wijzen uit dat zwarte bonen een bijzonder positief gezondheidsvoordeel hebben voor uw darmen, vooral de dikke darm (colon). Als we het over bonen hebben, denken velen aan darmproblemen en het ongemak die bonen kunnen veroorzaken, zoals gassen en diarree.
Maar zwarte bonen bevatten meer vezels dan kikkererwten en linzen. Het betreft oplosbare voedingsvezels ('prebiotic fibers'). Pre-biotics zijn als het ware voeding voor uw darmbacteriën. Darmbacteriën teren op deze en breken ze gedeeltelijk af. Hierbij komen bepaalde stoffen vrij die zorgen voor prikkeling van de darmen, met als gevolg mogelijke verlaging van risico op colonkanker.
Naast vezels zitten er ook veel anti-oxidanten in bonen. Anti-oxidanten zijn belangrijk voor uw lichaam, omdat ze vrije radicalen onschadelijk maken. Vrije radicalen kunt u binnenkrijgen door sigarettenrook, vervuilde lucht, sterk verhitte en/of vuile oliesoorten. Het eten van bonen helpt het effect hiervan verlagen.

Miriam de Windt is diëtiste en natural nutritionist.
C 520-6932

Laurier

Het bekende blaadje in de soep, saus of stoofpot. Laurier heeft een sterke smaak en is goed voor aftreksels. Laurier wordt in alle westerse keukens gebruikt, in soepen en sauzen, bij vis- en vleesgerechten. In tegenstelling tot veel andere kruiden kan laurier makkelijk voor langere tijd meegekookt worden zonder zijn smaak te verliezen. Alleen het hout of de bladeren worden meegekookt, nooit de bessen.
De bladeren zijn niet geschikt om te eten. Wanneer de smaak mee getrokken is, kunnen de bladeren eruit worden gevist.
Meestal wordt laurier gedroogd gebruikt. Verse laurierbladeren zijn vrij bitter en door het drogen verliezen ze een groot deel van die bitterheid. De bladeren worden gedroogd in de schaduw en de regel is hoe groener het blad, hoe beter de kwaliteit.
Laurier bindt en verdiept de smaak van andere kruiden en specerijen. Zelden is laurier het belangrijkste kruid in een gerecht. In het klassieke 'Bouquet garni' wordt ook laurier gebruikt. De Engelse naam is 'bay leave' en in het Spaans 'laurel'.

Tijm

Tijm wordt vooral in Zuid-Europa veel gebruikt. Het is een onmisbaar onderdeel van het Franse 'bouquet garni'. Ook is het onderdeel van 'herbes de Provence', het kruidenmengsel uit de Provence. De creoolse keuken maakt ook veel gebruik van tijm.
En… wie kent tijmsiroop niet? Bij verkoudheid en hoesten een 'santu remedi'. Zelfs voor ergere kwalen, zoals bronchitis, kan tijm een hulp zijn. Hetzij tijmsiroop of als thee van verse tijmbladeren.
Tijm kan ook spijsverteringsongemakken verlichten. Met name gasvorming, opgezette buik en krampen. Een goede combinatie dus met peulvruchten.
Deze zwarte bonensoep levert meer dan een derde deel van het DAH voedingsvezel. 100 gram zwarte bonen bevat 15 gram vezels. Dit is al de helft van wat u per dag nodig heeft.
Verder is deze soep rijk aan vitamines B1, C en ijzer. B1 en ijzer zijn voornamelijk afkomstig van de bonen. Vitamine C met name van de rode paprika. Kanttekening is wel de lange kooktijd om de bonen te garen. Hoe langer de kooktijd, des te meer vitamines er verloren gaan. U kunt de helft van de rode paprika voor de smaak mee laten koken met de bonen en op het eind de rest van de paprika toevoegen. Op deze manier behoudt u meer van de vitamine C en als bonus een leuk kleureffect in het gerecht.
Dit gerecht heeft 0 vetten, 0 verzadigde vetten en 0 cholesterol!

Een vegan bonensoep is altijd geschikt voor een balansdag. Het past eigenlijk in alle voedingsregimes: om af te slanken, bij verhoogd cholesterol en bloeddruk. Alleen bij verhoogde bloedsuikers dient u op te letten wanneer u deze soep zult eten. Het bevat namelijk circa 40 gram koolhydraten per portie. Op dat moment van de dag, conform uw dieetlijst, zult u een kleinere portie dan aangeraden dienen te eten, om minder koolhydraten binnen te krijgen. Of een beetje rijst of wat brood erbij eten, indien u voor een hoofdmaaltijd meer koolhydraten mag.

Kook mee met May.

Zwarte bonensoep

Ingrediënten:
2 cups zwarte bonen
2 cups uien, klein gesneden
1 cup rode paprika, klein gesneden
½ cup bleekselderij, in plakjes gesneden
2 theelepels knoflook, fijn gehakt
1 vers laurierblad
4 theelepels verse tijm
2 theelepels verse oregano
1 promèntè of een deel ervan, pitten verwijderd, heel fijn gesneden
2 theelepels zout
½ theelepel vers gemalen zwarte peper
1 eetlepel fijngehakte cilantro
¼ cup droge sherry
1 eetlepel limoensap

Bereidingswijze:
Bonen wassen en sorteren. In 5 cups water 12 uur laten weken. Bonen afgieten en afspoelen met koud water.
In een grote pan de bonen met 6 cups water aan de kook brengen. De volgende 8 ingrediënten toevoegen. 10 minuten op een hoog vuur koken. Vuur temperen en met de deksel op de pan de bonen in 2,5 tot 3 uur gaar laten worden. Van het vuur nemen. Iets laten afkoelen.
Met de staafmixer de bonen gedeeltelijk pureren.
Afmaken met zout en peper.
Voor het opdienen cilantro, sherry en limoensap toevoegen.

Voor 6 personen
Eet smakelijk,

May

Pinguïns aan historische

Pinguïns hebben een hoge aaibaarheidsfactor. De films 'Happy Feet' en 'March of the Penguins' speelden daar mooi op in. Een bijzondere kolonie pinguïns in het zuidelijke puntje van Afrika trekt sindsdien veel meer bezoekers. Nergens ter wereld leven pinguïns zo dicht bij de bewoonde wereld.

Tekst en foto's: **Marius Bremmer**

Bij mijn Bed & Breakfast wisten ze het uiteraard: "Boulders Bay, een baai vlak voor Simonstad, daar op het strand moet je zijn. Het staat wel op de borden. Het kan er overdag heel druk zijn met toeristen, dus ga een beetje vroeg in de ochtend." En inderdaad, de borden wijzen waar we – links rijdend – ongeveer moeten zijn.

Als we bij een parkeerplaats uitstappen, aan de rand van een woonwijkje, vragen we ons af of we wel goed zitten. Waar moeten we nu verder heen lopen om de pinguïns te zien? Dan staan we opeens oog in oog met een heuse pinguïn, zo'n 60 centimeter groot. Het dier loopt vervolgens waggelend tussen de huizen door en verdwijnt. Hier wonen dus mensen die pinguïns zomaar door de voortuin hebben lopen.

Elk jaar kom ik voor mijn werk in Kaapstad, maar nog nooit was het ervan gekomen de pinguïns te bezoeken. Ik hoorde wel van mensen die naar Robbeneiland gingen vanwege de beruchte gevangenis van Nelson Mandela en daar ook pinguïns zagen. Dat leek me meer een toevalstreffer. Maar zelfs op een klein halfuurtje rijden vanaf Kaapstad kun je dus heuse pinguïns spotten.

Bedreigd

Een wandelpad achter de huizen langs voert naar het natuurreservaat, waar zo'n 3000 van deze beschermde dieren wonen. Links en rechts van het pad neemt de dichtheid van souvenirstalletjes toe, tot we bij de officiële ingang komen. De Afrikaanse pinguïn is helaas bedreigd en daarom is Boulders Beach beschermd natuurgebied, als onderdeel van het National Park Tafelberg. Hier kunnen de vogels vrij rondlopen en nestelen.

De boulders, grote stenen, beschermen ze in de winter tegen de soms felle wind vanuit zee.

De aantallen zijn de afgelopen jaren meer dan gehalveerd, van 69.000 in 1980 naar rond de 25.000 in 2009. Dit kwam door overbevissing van hun prooidieren en olielozingen op zee. Intussen gaat het weer de goede kant op.

Vandaag is het een heerlijke zomerdag en wandel ik over een soort houten boardwalk door de duinen en de boulders. Eigenlijk zijn de toeristen om me heen ook een bezienswaardigheid. Chinezen, Britten, Israëliërs, Japanners, locals uit Zuid-Afrika zelf, iedereen is druk in de weer met camera's en telefoons om plaatjes met pinguïns te maken. Ook de selfiestick is nadrukkelijk aanwezig. Het is ook niet zo vreemd dat men hier massaal op afkomt, want het is een bijzondere belevenis de vreemde vogel hier zomaar in het wild om je heen te zien zonnen, waggelen of zwemmen. In zee speuren ze naar ansjovis, inktvis en kleine schaaldieren.

De dieren lijken gewend aan de stroom bezoekers. Zelfs zwemmen met pinguïns raakt in trek, steeds meer toeristen nemen een zwembroek of bikini mee en gaan aan de Zuid-Afrikaanse kust te water tussen de pinguins. Dat is de ultieme pinguïn-sensatie.

De pinguïns vinden beschutting tussen de grote stenen langs de kust.

Valsbaai

Als je dan toch naar de pinguïns gaat, is een bezoekje aan Simonstad zeker ook de moeite waard. Het stadje tegen de bergen heeft een boulevard met koloniale huizen, die wat stijl betreft doen denken aan Willemstad. Het waait er vaak, er zijn zelfs waaibomen! De zee heeft vaak schuimende koppen, er wordt flink gesurft en ook vandaag lokt de zee veel mensen in het water langs een kustlijn van maar liefst 38 kilometer wit zand langs Valsbaai. De badgasten zijn blank, bruin en zwart en ze poedelen allemaal door elkaar. Dat was in Zuid-Afrika vroeger wel anders!

Al meer dan 400 jaar komen hier Nederlanders op de kust. De VOC – opgericht in 1602 – stichtte in 1652 een verversingspost op de zuidelijkste punt van Afrika. De eerste gouverneur was de Nederlander Simon van der Stel, naar wie Stellenbosch en Simonstad zijn genoemd. Op de heenweg naar de eilanden van Indië of op de terugweg naar huis stopten de schepen van de VOC om vers drinkwater en voedsel in te slaan. De bemanning stortte zich tijdens deze stop ook op de lokale hottentottenvrouwen. Zondags vierde men er het Heilig Avondmaal.

Soms vergiste de kapitein zich. Hij navigeerde dan te vroeg richting wal en kwam zo niet bij Kaapstad maar in de verkeerde baai aan, de valse baai! Daarom heet deze baai nu Valsbaai of in het Engels: False Bay.

Simonstad telt 6500 inwoners is een van de thuishavens van de Zuid-Afrikaanse marine. Overal zijn heerlijke restaurantjes waar je voor weinig geld lekker kunt eten met een Kaapse wijn erbij.

De koloniale bouw van Simonstad doet wel denken aan die op Curaçao.

baai bij Kaapstad

De zwartvoetpinguïn wordt ongeveer 60 tot 70 cm lang en is de enige pinguïn die broedt in Afrika, alleen langs de kusten van Zuid-Afrika en buurland Namibië.

‘Brilpikkewyn’

Het gaat in zuidelijk Zuid-Afrika om de zwartvoetpinguïn, die kolonies vormen op een achttiental eilanden voor de kust en op het vasteland. Ze zijn herkenbaar aan een zwarte rug, zwarte zijkanten en een witte buik en keel. De vleugels zijn aan de bovenzijde zwart, maar aan de onderzijde witgevlekt. Roofdieren die in het water omhoog kijken zien de witte onderkant en roofdieren die van boven op het water kijken zien de zwarte bovenkant. Wat opvalt aan deze zwartvoetpinguïn is een naakte, roze vlek die boven hun ogen richting de bovensnavel loopt. Om die reden kreeg deze soort in het Afrikaans de naam brilpikkewyn. ‘Pikkewijn’ is een oud-Nederlands woord voor pinguïn. De snavel van de zwartvoetpinguïn is stevig en grijs-zwart van kleur. De poten zijn zwart. De zwartvoetpinguïn wordt ongeveer 60 tot 70 cm lang en is de enige pinguïn die broedt in Afrika, alleen langs de kusten van Zuid-Afrika en buurland Namibië. De luide roep van de zwartvoetpinguïn lijkt op het gebalk van een ezel. Hieraan dankt de vogel zijn vroegere Engelse naam, Jackass penguin, ‘ezelspinguïn’. Later bleek dat Zuid-Amerikaanse pinguïns dit geluid ook maken. Nu heten ze Afrikaanse pinguïn omdat het de enige soort is die in Afrika broedt.

Iedereen wil op de foto met de pinguïns.

Staatloosheid

De Arubaanse bevolking heeft gisteren de nationale feestdag Arubadag, oftewel Dia di Himno y Bandera, gevierd. De Arubaanse vlag werd officieel in gebruik genomen op 18 maart 1976. Op diezelfde dag kreeg Aruba ook een eigen volkslied, 'Aruba Dushi Tera'.

Tekst: **Michelle Wever**

De viering van het volkslied en de vlag van Aruba vindt plaats op 18 maart omdat op die datum in 1948 tijdens de Ronde Tafel Conferentie in Nederland voor het eerst een motie werd aangeboden aan koningin Juliana die pleitte voor zelfbeschikking voor het Arubaanse volk. Uiteindelijk verkreeg Aruba op 1 januari 1986 een status aparte binnen het Koninkrijk en maakte het zich formeel los van de overige eilanden van de (thans voormalige) Nederlandse Antillen.

Hoewel, zoals volgt uit ons volkslied, Aruba ons gewaardeerde vaderland en onze vereerde wieg is, behoort Aruba tot het Koninkrijk der Nederlanden en hebben Arubanen derhalve de Nederlandse nationaliteit en daarmee een Nederlands paspoort. We hebben een staat die ons erkent als legitieme onderdanen en ons een nationaliteit geeft. Staatloosheid is derhalve voor Arubanen een nagenoeg onbekend begrip.
Er zijn evenwel naar schatting miljoenen staatlozen wereldwijd. Je hoeft niet verder te kijken dan de crisis in Syrië. Een significant deel van de Syrische vluchtelingenhuishoudens is vaderloos, hetgeen tot problemen kan leiden voor de jonge Syrische baby's die onderweg naar Europa zijn of in Europa geboren worden. In Syrië krijgt een baby namelijk alleen de Syrische nationaliteit als de vader bekend is. De baby's komen dus zonder papieren en nationaliteit aan in Europa, waardoor ze officieel staatloos zijn.
De gevolgen van staatloosheid zouden nooit onderschat moeten worden. Staatloos zijn betekent dat geen enkel land volgens zijn wetgeving de betrokkene als zijn onderdaan beschouwt. De staatloze bestaat als het ware juridisch niet. Dit houdt onder andere in dat de staatloze geen paspoort of andere documenten krijgt. In principe betekent dit dat de staatloze ook niet in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning en dus door iedere overheid het land kan worden uitgezet.
Verder hebben staatlozen geen recht op sociale voorzieningen en kunnen ze zich niet registreren in het bevolkingsregister. Ze komen dus ook niet in aanmerking voor een baan of zelfs een ziekteverzekering. Het bezitten van een nationaliteit is om deze redenen van cruciaal belang; het biedt onder andere toegang tot essentiële mensenrechten en het niet-bezitten van een nationaliteit kan grote gevolgen hebben voor de uitoefening van civiele, economische, sociale en culturele rechten.
Don't worry, be happy, toch? Staatloosheid komt bij Arubanen niet voor?
Voordat die vraag wordt beantwoord dient een onderscheid te worden gemaakt. Er zijn twee soorten staatloosheid: de jure en de facto. Personen die binnen de definitie van artikel 1 van het Verdrag betreffende de Status van Staatlozen vallen worden beschouwd als de jure staatloos. De jure staatlozen worden aldus, juridisch, niet als burgers van een staat beschouwd. Er is dan sprake van volledige afwezigheid van nationaliteit.
Van de facto staatloosheid bestaat geen eenduidige definitie. In de Guidelines on Statelessness no. 3 van de Unhcr (de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen) wordt de facto staatloosheid gedefinieerd als een toestand waarin een persoon zich buiten het land waarvan hij de nationaliteit heeft, bevindt en hij geen bescherming kan, of wegens gegronde redenen niet wil, krijgen van dat land. "[..] de facto stateless persons possess a nationality, but are unable, or for valid reasons are unwilling, to avail themselves of the protection of a State of nationality."

Een de facto staatloze heeft weliswaar een nationaliteit, maar deze is zodanig ineffectief, dat deze persoon dezelfde gevolgen ondervindt als een de jure staatloze.
Nu, ingevolge artikel 28, eerste lid van het Landsbesluit Bevolkingsregister worden personen die hun werkelijke woonplaats binnen Aruba verlaten, om haar over te brengen naar de vreemde, op hun verklaring in het bevolkingsregister afgeschreven. Dit gebeurt, bijvoorbeeld, met Arubaanse studenten die naar het buitenland verhuizen voor hun opleiding.
Voor de studenten die naar Nederland verhuizen voor hun studie hoeft dit geen complicaties op te leveren, want ze kunnen zich in Nederland netjes inschrijven en hebben daar recht op alle onder andere sociale voorzieningen van een Nederlandse ingezetene. Arubaanse studenten die er voor hebben gekozen om naar de Verenigde Staten te emigreren voor hun studie zitten in een lastiger parket. Ze kunnen zich, ten eerste, niet in de VS inschrijven. De 'student-visa', die hun een tijdelijk verblijfsrecht gunt, biedt hun geen inschrijvingsrechten, waardoor ze ook geen recht hebben op sociale voorzieningen (zoals een ziekteverzekering). Daarmee zijn zij weliswaar nog niet (de facto) staatloos, maar geeft het hen wel enigszins een indruk wat het behelst om staatloos te zijn...

Michelle Wever is advocaat bij HBN Law op Aruba

Puzzels.

PRIJSPUZZEL

HORIZONTAAL
1 schijnkunst, **6** keukengerei, **10** aalschaar, **11** woestijn in Azië, **13** Bijbelse figuur, **15** Indische dakbedekking, **17** lachertje, **20** Spaanse landvoogd, **22** duo, **23** pronkzuchtig, **24** dagvlinder, **25** jaloezie, **26** krachtig, **27** vermogend persoon, **29** bijb. naam, **31** kleine wig, **33** extreem, **35** heilige vogel, **38** snavel, **40** fotolab, **42** tafelen, **43** frisdrank, **44** gemeen persoon.

VERTICAAL
1 grondstof voor kinine, **2** ambtsgewaad, **3** taxi (Eng.), **4** plaats in Israël, **5** vlijt, **6** niet smal, **7** grote bijl, **8** lor, **9** rivier in Rusland, **12** te berde brengen, **14** visartikel, **16** landloper, **18** erker, **19** getal, **21** Italiaanse componist, **28** hexaëder, **30** deel van een fiets, **31** pleisterkalk, **32** Egyptische godin, **34** Mexicaanse maispannenkoek, **36** gordel, **37** onbeweeglijk, **39** Bijbelse figuur, **41** windrichting.

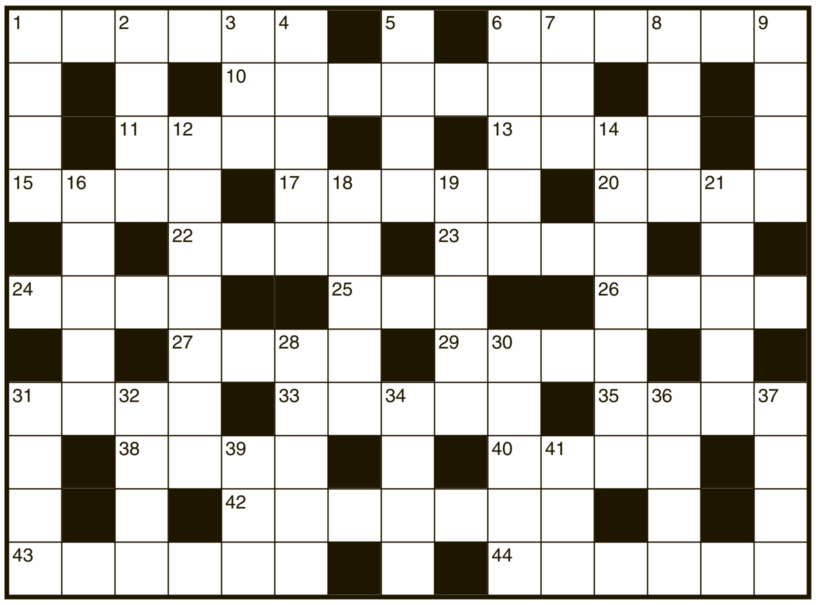

Uit de inzendingen van de Amigoe-puzzel van vorige week is als winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Felipe A. Solagnier
Kamay 15E
Aruba

C.F. Leonora
Mahoemaweg 11
Curaçao

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie ophalen op het kantoor van de Amigoe. Curacao: Kaya Fraterna di Skèrpènè z/n tot drie uur n.m. Aruba: Patiastraat 13, tijdens kantooruren. Bonaire: Shon Ma Carolina, Kaya Nikiboko Noord 18.

Oplossingen moeten zowel op Curaçao als Aruba zijn ingediend op woensdag voor 12:00 uur. Gelieve duidelijk op de enveloppe te vermelden: Amigoe-puzzel. Vanuit Bonaire kan de oplossing gefaxt worden naar Curaçao: (00599-9) 767-4744.

SUDOKU

Schrijf alle cijfers 1 t/m 9 in alle verticale kolommen, alle horizontale rijen én in alle vierkantjes van 3 x 3 vakjes.

LIGHT

					5	1		6
9		2		4	6		5	
	6		8					7
		3		2				
2	1	9				6	4	
		8	9		1			
			6	3		9		
		7		8	4		6	
5			7			3	8	

HEAVY

								4
6		2				5	1	
	7				9			
2				4				
5			3			6		
	1	9			8		5	
				3			4	1
				2	6	3		

ZWEEDSE PUZZEL

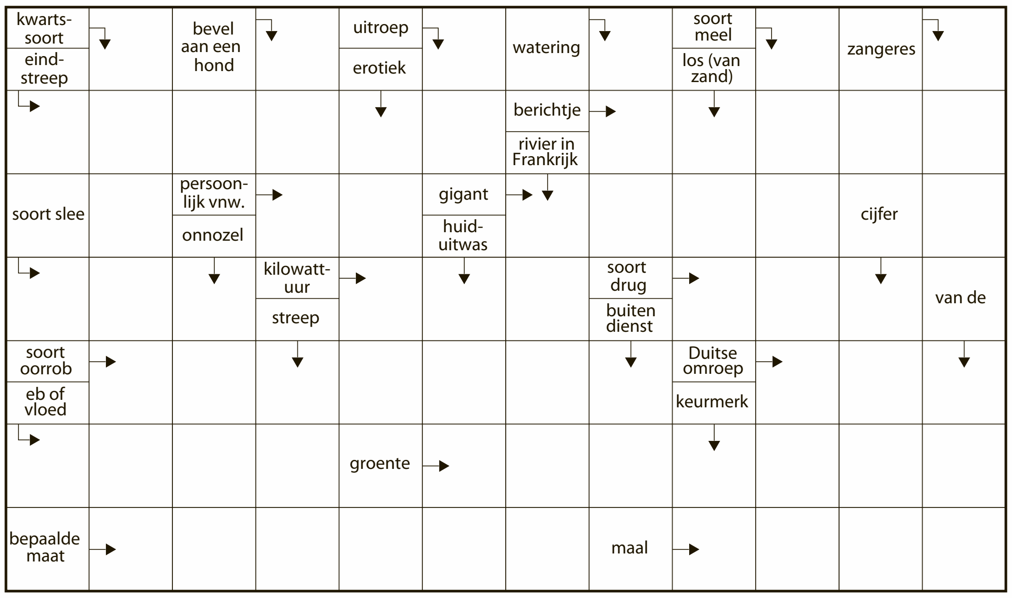

CRYPTOGRAM

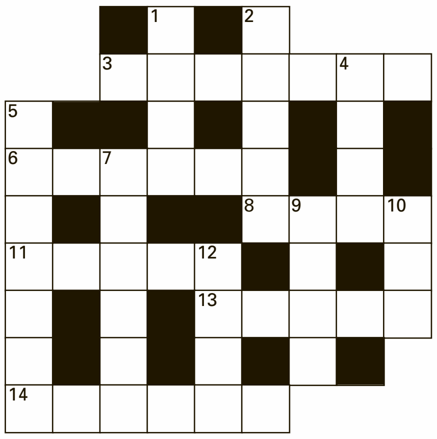

HORIZONTAAL:
3. Geld voor een publicatie (7); **6.** Pluisjes onder de schoenen (6); **8.** Draaglichaam (4); **11.** Hij weet de weg in deze bergplaats (5); **13.** Plaatje van mij voor de communicatie (5); **14.** Dwaas op een schrijfmachine uitgewerkt (6).

VERTICAAL:
1. Geen oppervlakkig water (4); **2.** Vertegenwoordiger in uniform (5); **4.** Vracht voor consumptie (4); **5.** Route om vlug te vluchten (7); **7.** Op je gezondheid, geestelijke! (6); **9.** Onderscheiding voor broeders en zusters (4); **10.** Gebruik geweld bij het eten! (3); **12.** Grote hoeveelheid om te zoenen (4).

WOORDZOEKER

U	I	T	V	O	E	R	D	E	R	I	D	E
I	I	P	R	E	N	D	O	E	E	N	A	J
T	N	N	O	O	R	D	E	L	E	N	M	T
L	T	L	D	I	S	V	E	K	T	D	O	W
O	O	E	L	I	N	K	E	R	A	R	M	R
K	L	V	R	E	A	T	E	T	E	U	A	E
K	E	E	Z	U	E	N	E	R	G	I	E	P
I	R	N	B	G	G	Z	A	U	S	P	N	O
N	A	S	E	A	R	K	D	B	A	S	N	D
G	N	L	L	E	T	I	E	B	S	T	U	G
R	T	O	V	L	E	E	S	E	T	E	R	I
IJ	I	O	C	H	N	A	R	R	R	E	A	U
P	E	P	C	N	L	L	O	Z	E	N	F	Z
E	K	S	O	O	R	N	E	O	I	P	F	S
N	F	B	M	E	E	R	V	O	U	D	I	G
A	A	R	O	N	S	K	E	L	K	A	A	R

In deze mengelmoes van letters zijn al de onderstaande woorden verstopt. Streep alle woorden door. De resterende letters vormen dan regel voor regel van links naar rechts gelezen de oplossing van deze puzzel.

AARONSKELK
ABONNEE
ABSALOM
AFSCHEID
AKELEI
ANTIEK
DOPERWTJE
DRUIPSTEEN
ELKAAR
ENERGIE
GANZENVEER
GETEKEND
GUTSBEITEL
INDIANA
INGRIJPEN
INTOLERANT
LEVENSLOOP
LINKERARM
MEERVOUDIG
ONDEREIND
ONTTRONEN
OORDELEN
OVERZET
PIOENROOS
POINTE
RAFFIA
RETABEL
ROLTRAP
RUBBERZOOL
TEGEL
TERUGKEER
TROSKERS
UITLOKKING
UITVOERDER
VERVE
VLEESETER
ZUIGDOP

© Sanders Puzzelboeken/160319

OPLOSSINGEN VORIGE KEER

Light

8	4	1	6	7	9	5	3	2
6	3	9	5	2	1	4	7	8
5	2	7	4	8	3	1	6	9
1	6	3	8	9	5	7	2	4
4	5	2	1	6	7	9	8	3
7	9	8	2	3	4	6	5	1
9	7	4	3	5	8	2	1	6
2	8	5	9	1	6	3	4	7
3	1	6	7	4	2	8	9	5

Heavy

5	8	2	3	4	9	6	7	1
6	9	7	5	1	2	4	8	3
3	1	4	6	7	8	9	2	5
9	5	8	1	2	4	7	3	6
2	4	6	9	3	7	1	5	8
7	3	1	8	5	6	2	4	9
8	2	9	4	6	3	5	1	7
4	6	5	7	8	1	3	9	2
1	7	3	2	9	5	8	6	4

Cryptogram:
Horizontaal: 3. Voldaan; 6. remise; 8. slab; 11. strop; 13. abuis; 14. ringen.
Verticaal: 1. Boei; 2. adres; 4. aria; 5. krasser; 7. morgen; 9. leut; 10. bis; 12. page.

Woordzoeker: ELEVATOR

Zweedse puzzel

■	S	■	T	■	O	■	N	■	T	■	D
S	C	H	A	F	T	■	N	A	A	K	T
■	H	■	M	A	■	K	W	A	B	■	P
B	R	A	■	I	N	L	■	I	L	L	■
■	O	N	T	R	O	U	W	■	E	E	G
G	E	N	E	■	E	N	C	L	A	V	E
■	F	O	R	E	N	S	■	B	U	I	S

Prijspuzzel

G	I	F	■	A	S	B	L	O	N	D	■	S	A	S
E	■	I	N	K	T	■	E	■	O	O	I	T	■	L
D	D	T	■	S	O	L	D	A	A	T	■	U	P	I
A	R	I	A	■	R	■	A	■	C	■	E	I	R	E
G	A	S	S	T	E	L	■	S	H	O	P	P	E	R
■	C	■	U	■	■	A	T	O	■	■	I	■	S	■
S	H	E	R	I	F	F	■	S	C	H	E	R	E	N
A	M	E	N	■	R	■	E	■	O	■	K	A	N	O
H	E	R	■	F	A	N	C	L	U	B	■	L	T	D
E	■	S	O	E	S	■	H	■	C	E	E	L	■	E
L	O	T	■	L	E	S	O	T	H	O	■	Y	E	N

Beroep onder de loep.

‘Geen dag is hetzelfde’

Als je je job leuk vindt is het bijna vanzelfsprekend dat je langer bij een bedrijf werkt dan oorspronkelijk de bedoeling was. De van Aruba afkomstige Zuleika Quant kan dat volmondig beamen. Want terwijl ze in eerste instantie drie jaar zou werken voor Fun Miles, liep dat behoorlijk uit de hand en werd het langer. Veel langer. Een marketingmanager aan het woord.

Tekst en foto: **Marja Berk**

Wat houdt je werk in?

“Ik ben marketingmanager voor alle Caribische eilanden waar Fun Miles gevestigd is. Dus Aruba, Bonaire, Curaçao en St. Maarten. We hebben soms ook activiteiten op St. Eustatius, maar dat gebeurt niet veel. Ik coördineer voor deze eilanden alles wat met marketing, communicatie en PR te maken heeft en organiseer dus events, verzin en regel alle acties. We zitten ook veel op social media en je kunt zelfs met ons ‘WhatsAppen’. Ik doe dit alles natuurlijk wel met een leuk team, maar ik ben eindverantwoordelijk. Verder verzorg ik de rapportage aan het management. Ik verzin een marketingplan met bijbehorend budget en dat presenteer ik dan. Maar ondanks dat ik alles coördineer ben ik ook uitvoerend bezig. Ik ben niet iemand die achter haar bureau blijft zitten.”

Hoe lang doe je dit werk al?

“Bij Fun Miles nu bijna negen jaar en dat is behoorlijk afwijkend van de oorspronkelijke afspraak. Daarvoor heb ik bij een reclamebureau op Aruba events en marketingactiviteiten gedaan. Ik was daar eigenlijk accountmanager, maar ik deed alles omdat het een klein bureau was. Je wordt all round, zeg maar. Ik heb natuurlijk wel een achtergrond in marketing vanwege mijn studies in Nederland en Engeland op dat gebied.”

Wat vind je het leukste aan je werk?

“Diversiteit. Ik heb met veel verschillende klanten te maken in diverse sectoren. De ene dag gaat het over een actie bij Wimco, de andere dag gaat het over Bob Autowas. Geen dag is dus hetzelfde. Omdat we met deze diversiteit te maken hebben kunnen we van alles verzinnen, gericht op het product en tailormade. Daar krijg ik de vrije hand in. Het komt voor dat de klant zelf ook ideeën heeft en die worden verder uitgewerkt. Maar als ze geen idee hebben, komen wij met een concept. Verder is het superleuk om bij events aanwezig te zijn. Je krijgt dan gelijk feedback van het publiek en dat is heel leerzaam.”

Wat vind je het minst leuke?

“We doen best wel veel ad hoc dingen. Dat is op zich wel leuk, maar als een actie plotseling vanuit de klant komt dan wordt het hard werken om de deadline te halen. Ik ben absoluut stressbestendig, maar heel soms kom ik dan een beetje in de knel met de planning, omdat je ook afhankelijk bent van derden, zoals catering en dergelijke.”

Wat was je geweest als je dit werk niet had gedaan?

“Daar kan ik kort over zijn: eventplanner met waarschijnlijk een eigen bedrijf. Ik heb in december in mijn vrije tijd een huwelijk georganiseerd. Zo leuk om te doen! Maar er is hier veel concurrentie op dat gebied, dus ik kies toch voor de zekerheid van een vaste baan.”